

TAMAR

Als je de Bijbel leest ontkom je haast niet aan de indruk dat het eigenlijk best wel een mannenboek is. Toch is het velen gelukt om ook de vrouwen wat meer te belichten, denk b.v. aan de kunstenaars. Zo ook hier in mijn filatelistische en alfabetische werkstukjes over de bijzondere vrouwen in de Bijbel. We zitten

Brazilië 1951 - n.a.v. de Bijbeldag 1951
hier Landkaart, opengeslagen bijbel.

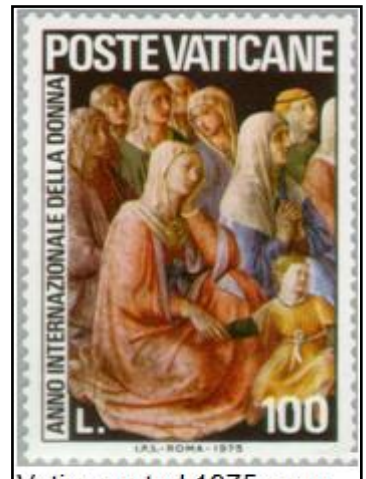
alweer aan vrouw nummer twintig en die vrouwen naam begint met een "T"

In het evangelie van Mattheus zie je het meest duidelijk dat mannelijke trekje van de Bijbel : "Abraham verwekte Isaak, Isaak verwekte Jakob, Jakob verwekte... Als een serie staccato muzieknoden klinkt deze eindeloze lijst van vader op zoon. En dan ineens : 'Maria' de gezegende onder de vrouwen en de Moeder van Jezus, maar zij wordt voorafgegaan door de vrouwen Tamar, Rachab, Ruth en Bathseba. Opvallend is, dat op Maria na, het allemaal niet-Joodse vrouwen zijn.

Al deze vrouwen zijn in mijn reeks langs gekomen, (zie vorige Gabriëls) behalve Tamar en dat wil ik nu doen.

Het verhaal van Tamar staat in het Bijbelboek Genesis in hoofdstuk 38. Het lijkt erop dat dit verhaal een beetje verdwaald is geraakt. Het past niet bij het voorgaande hoofdstuk in Genesis

(Jozef verkocht naar Egypte) maar ook niet bij het volgende – (de verdere geschiedenis van

Vaticaanstad 1975 - van Fra Angelico 1395-1455)
(Guido di Pietro) Vrouwen luisteren naar de prediking van Stephanus

Jozef). We zitten wel meteen tussen de andere zonen van Jacob en in dit geval gaat het over de vierde zoon van Jacob en Lea, genaamd Juda.

Wordt dit dan een verhaal over Juda. Nee. Juda verlaat de clan van zijn vader

Italië 1988 - Gedrukte Bijbel
500 jaar - Hebreeuwse
tekst uit Genesis

Jacob en vestigt zich bij een vriend Chira in Adullam en trouwt met diens dochter Sua. Juda en Sua krijgen samen drie zonen genaamd Er, Onan en Sela. (vs.3-5) En dan eerst komt Tamar ten tonele.

Die oudste zoon Er trouwt met Tamar (haar naam betekent palmboom, het suggereert de rankheid, de stevigheid, het taaie) en dat zal blijken.

Er, de man van Tamar, sterft jong. Hij is slecht in de ogen van God, zo staat in de Schrift. (vs.6). Tamar wordt hierdoor een kinderloze weduwe. Juda laat z'n tweede zoon Onan met haar trouwen (vs.8). Het is een zwagerhuwelijk, volgens de gewoonte van die dagen

“Zorg dat je een kind verwekt voor je broer” zegt Juda tegen Onan. Het doel van het hertrouwen met een zwager is om de overleden broer alsnog een nageslacht te bezorgen, zodat zijn naam niet wordt uitgewist (vgl. Deut.25:5-10).

Onan voelt er echter weinig voor om kinderen te verwekken voor zijn overleden broer want de erfenis zal dan naar die kinderen van de oudste zoon van Juda gaan en niet naar Onan zelf of naar zijn eigen kinderen. Hij verspilt dus zijn zaad bij het samenzijn met Tamar en sommigen noemen dit 'onaneren' maar het lijkt er meer op dat Onan zich bedient van de 'coitus interruptus'. De handelwijze van Onan kon 'in de ogen des Heren' geen goedkeuring wegdragen en daarom werd Onan gedood. (vs.10)

Israël 1959 - Twaalf
stammen van Israël,
de stam Juda

Nou daar zit Tamar dan, voor de tweede keer een kinderloze weduwe en de derde zoon van Juda, Sela is nog te jong om in het zwagerhuwelijk te treden. Trouwens Juda voelt er ook niet veel voor want hij is bang Sela ook te verliezen. Hij houdt de boot af; hij stuurt Tamar terug naar het huis van haar vader, maar na enige tijd merkt zij dat Juda niet van plan is om Sela aan haar te geven (vs.14). Na het overlijden van twee zoons en het vertrek van Tamar, sterft nu ook Juda's vrouw, Sua. (vs.12).

In korte tijd twee zoons en je vrouw overleden!

Nu komt het doorzettingsvermogen, het voor zichzelf opkomen en het taaie van Tamar om de hoek kijken, ze zet deze eigenschappen in en bedenkt een list. Als ze ontdekt dat Juda naar een schaapscheerdersfeest gaat ontdoet zij zich van haar weduwenkleding maakt zich onherkenbaar door zich met een sluier te bedekken, en gaat bij Enaïm langs de weg naar Timna zitten en gedraagt zich als een hoer (vs.14). Dat zij dit plan opvat na de dood van Juda's vrouw is begrijpelijk.

Tanger 1949 - de onbuigzame taaie dadelpalm betekent Tamars naam

Als Juda haar langs de weg ziet, denkt hij direct dat zij een publieke vrouw is (vs.15). Daar is hij nu wel aan toe na al die ramspoed in de familie. Juda maakt een deal met de vrouw (Tara dus) en zal bij haar liggen voor een geitenbokje maar dat heeft hij natuurlijk niet bij zich. Tamar vraagt als onderpand zijn zegel, snoer en staf (wij zouden zeggen: bv. zijn bankpasjes), iets heel persoonlijks dus en dat geeft Juda aan zijn schoondochter Tamar.

Als Juda thuis komt vraagt hij zijn vriend en schoonvader Chira om dat geitenbokje even in te wisselen voor zijn persoonlijke spullen maar helaas de vrouw is verdwenen uit Enaïm en niemand weet ook wie het was of waar ze heen is gegaan. Hoewel Juda's spullen natuurlijk veel meer waard zijn dan een geitenbokje, laat Juda het maar zo en hoopt dat de hele geschiedenis als vanzelf in de doofpot verdwijnt.

Maar dan een maand of drie later hoort Juda dat Tamar zwanger is en dat zijn schoondochter dus ontucht heeft gepleegd. Zij is dus schuldig aan overspel, want ze was beloofd aan Sela. Alhoewel Juda zijn jongste zoon Sela eigenlijk helemaal niet aan Tamar wilde uithuwelijken, gaat hij nu 'op zijn strepen staan' en gebiedt dat Tamar verbrand moet worden buiten de stad. De taaie en voor zichzelf opkomende Tamar stuurt Juda's persoonlijke spullen (zijn zegel, snoer en staf) naar hem toe met de boodschap: "Ik ben zwanger van de eigenaar van deze voorwerpen..." (vs 25) en als Juda zijn zegel herkent – en ik denk dat daar veel anderen bij waren – dan roept hij vol inkeer: " Zij is onschuldig en ik niet" (vs 26)

Toen Tamar moest bevallen kreeg ze een tweeling van Juda, twee zonen genaamd Peres en Zerach (vs.27-30). Uit de lijn van Peres is koning David geboren (Ruth 4:12,18-21), die de voorvader is van 'Jezus, die Messias wordt genoemd' (Matt.1:6,16). De Kanaänitische Tamar zorgt door haar vastbeslotenheid ervoor dat de belofte aan Abraham dat 'alle volkeren in u gezegend zullen worden' vervuld wordt. Tamar schrijft terecht geschiedenis. Het vermelden waard!

Dirk Frelink

Uit GABRIËL 2, APRIL 2018

EEN MILJOEN POSTZEGELS NAAR HET NATIONAAL ARCHIEF

Tot voor kort werden al gedurende bijna 100 jaar ruim 1 miljoen postzegels uit binnen- en buitenland en 200 duizend originele ontwerpen van Nederlandse postzegels bewaard in het Museum voor Communicatie in de Haagse Zeestraat, eerder het Nederlands Postmuseum geheten. Het museum was in 1929 opgericht als bedrijfsmuseum voor het Staatsbedrijf der PTT. De basis voor de postzegelcollectie was een particuliere schenking, de Waller-collectie. Van bijna elke Nederlandse postzegel is de gehele ontwerpgeschiedenis bewaard gebleven.

Bezoekers konden er volop bladeren in het postzegelbezit. In de grote zaal stonden langs de wanden lange kasten met uittrekpanelen waarin een exemplaar van alle in Nederland uitgegeven postzegels met daarbij veel

informatie over de betreffende uitgifte was te zien. Niet alleen Nederlandse postzegels, maar ook zegels van andere landen waren op die manier te bekijken.

Er waren regelmatig wisseltonstellingen met de ontwerpen van een of andere zegeluitgifte. In het archief konden specialisten voor hun onderzoek naar een bepaalde uitgifte alle bewaarde gegevens zoals ontwerpen, correspondentie over de bewuste uitgifte en zo meer bestuderen.

Nederland 55c

1477 Delftse Bijbel 1977

Fragment uit de Delftse Bijbel (Job 19:23, 24). Loden letters (b en a) en een elektronisch gevormde a. Ontwerp Gerrit Noordzij. Druk Joh. Enschedé en Zn. Uitgifte 8-3-1977. Oplaaq 200.000 vel (5 x 10).

De Delftse Bijbel, het Oude Testament zonder de Psalmen, is het eerste Nederlandstalige boek dat met losse letters gezet is (1284 pag.).

Nederland 55c

1477 Delftse Bijbel 1977

Fragment uit de Delftse Bijbel (Job 19:23, 24). Loden letters (b en a) en een elektronisch gevormde a. Ontwerp Gerrit Noordzij. Druk Joh. Enschedé en Zn. Uitgifte 8-3-1977. Oplaaq 200.000 vel (5 x 10).

De Delftse Bijbel, het Oude Testament zonder de Psalmen, is het eerste Nederlandstalige boek dat met losse letters gezet is (1284 pag.).

Hier ziet u een tweetal afbeeldingen van ontwerpen voor de postzegel 500 jaar Delftse Bijbel en het resultaat op het blokje van twee zegels met aanhangsel, uitgifte op 08-03-1977.

Het ontwerp was van Gerrit Noordzij (Rotterdam, 2 april 1931) typograaf en letterontwerper. De bijbeltekst is genomen uit het boek Job 19:23,24.

In een speciale vitrine was een van de zeldzaamste postzegels ter wereld, de Blauwe Mauritius uit 1847, een ongebruikt exemplaar, voor elke bezoeker te bewonderen. Bijzonder is de fout in de tekst links op de postzegel. 'Post Office' behoort te zijn 'Post Paid'. Bij de tweede emissie werd de fout hersteld. Deze postzegel, waarvan er slechts 4 ongebruikte exemplaren en 8 gebruikte bewaard zijn gebleven, werd in 1994 aangekocht voor een onbekend bedrag, dat het miljoen Euro te boven zal zijn gegaan.

Na de verzelfstandiging van de KPN en later de splitsing in KPN en TPG kreeg het museum een nieuwe identiteit en vanaf 1999 de nieuwe naam: Museum voor Communicatie. Na een twee jaar durende zeer grondige transformatie en een naamswijziging in COMM, werd het museum, dat zich in de nieuwe opzet richt op de invloed van communicatie op het dagelijks leven, op 3 november 2017 heropend voor het publiek.

Om de collectie Postwaarden, die tot ons Nationaal Erfgoed behoort en die uniek is in de wereld, onder de best mogelijk condities te kunnen bewaren heeft het COMM besloten de gehele collectie te schenken aan het Nationaal Archief in Den Haag. Voorwaarde was dat de collectie toegankelijk blijft voor onderzoekers en dat de collectie als geheel bijeen blijft. Het is niet de bedoeling dat de collectie nu achter slot en grendel wordt opgeborgen. De topstukken zullen te zien blijven voor het publiek in de vaste expositie samen met een wisselende selectie van bijzondere postzegels en ontwerpen. Het zal ook mogelijk zijn om onderdelen in bruikleen te geven aan andere musea. De conservator van de collectie in het museum verhuist mee naar het Nationaal Archief, zodat de continuïteit in de zorg zoveel mogelijk gewaarborgd zal zijn.

Door deze overdracht komt de collectie weer terug in overheidshanden. De archieven van de PTT die samenhangen met de collectie Postwaarden waren al ondergebracht bij het Nationaal Archief.

En, de collectie zal blijven groeien. Overeengekomen is namelijk dat PostNL elke nieuwe Nederlandse postzegel zal aanleveren. Recent was dat de op 5 maart j.l. uitgegeven postzegel met daarop het Plakkaat van Verlatinge uit 1581, dat gekozen werd tot het Pronkstuk van Nederland. Ook dit stuk wordt bewaard in het Nationaal Archief.

Joke van Strien

DE BERG ALS SYMBOOL

Van een vakantie in de bergen krijg je eigenlijk nooit genoeg. Het is heerlijk om een bergwandeling te maken. Je geniet van de ruimte en de prachtige vergezichten. Voor de meeste mensen heeft een berg iets bijzonders. Een berg wordt vaak gezien als de plek waar hemel en aarde elkaar raken. Op een berg kom je tot rust en bezinning.

De zegel uit Duitsland van 1994 toont een uitzicht op de Beierse Alpen met op de voorgrond het koningsslot Neuschwanstein nabij Hohenschwangau.

Al vanaf oude tijden wordt in mythen en verhalen verteld over bergen, die als heilig worden beschouwd. Op de bergen woonden de goden en hadden God-verschijningen plaats. Daarom werden bij voorkeur op hoogten tempels en heiligdommen gebouwd. De tempels van de Inca's en de Maya's in Midden- en Zuid-Amerika laten dat zien. In 2014 gaf Brazilië een zegel uit over de ruïnes van het tempelcomplex Machu Picchu, dat hoog

in de bergen van Peru is gelegen.

Uit de Griekse mythologie kennen we de Olympusberg als woonplaats van de goden. De berg bevindt zich ten zuidwesten van [Thessaloniki](#), niet ver van de Egeïsche Zee. De top is 2917 meter. De

Griekse dichter Homerus noemt de Olympus het 'Huis van de goden'. De Goden hadden regelmatig contact met de mensen. Die bezochten hen, boden hen hulp, maar daalden ook van de berg af om kinderen te verwekken. In 1999 heeft Griekenland de Olympusberg met veel bloementourage op een dubbele zegel afgebeeld.

Met de komst van de monotheïstisch godsdiensten zijn andere gedachten ontstaan over God en zijn omgaan met de wereld, maar het besef van bergen als 'raakpunt tussen hemel en aarde' is nooit verdwenen. Ook in de

Bijbel worden heilige bergen genoemd. Het Oude Testament spreekt over de berg Ararat (Gen. 8,4). Deze berg ligt in het grensgebied met Armenië en Iran en wordt door het Armeense volk al sinds onheuglijke tijden met eerbied als een heilige berg beschouwd.

De [ark van Noach](#) zou na het zakken van het water van de [zondvloed](#) op het gebergte van Ararat geland zijn. Armenië heeft in 1992 deze berg op een zegel geplaatst. Gen. 9,11 zegt over de redding van Noach en zijn familie, dat toen voor het volk van God een nieuw leven begon: 'Ik sluit met u mijn verbond, dat nooit meer enig levend wezen door het water van de vloed zal worden uitgeroeid'. Een van de plafond-schilderingen van de Sixtijnse kapel in Rome, geschilderd door Michelangelo, is gewijd aan de zondvloed. De Vaticaanse zegel van 1994 toont het rechtse deel van de schildering: de redding op de top van een berg.

Een andere berg in de Bijbel is de berg Moria, waar Abraham zijn zoon [Isaac](#) moest offeren (Genesis 22). God stelde met dit offer Abraham op de proef. Toen God de trouw van Abraham zag, greep Hij op het laatste moment via een engel in en bleef Isaac leven. Volgens de traditie is de berg Moria de huidige tempelberg in Jeruzalem. Op deze plek zou later door Salomo de tempel gebouwd zijn. De zegel van de Republiek

Kampuchea van 1985 toont een schilderij van het Offer van Abraham, geschilderd door de Italiaanse schilder Paolo Veronese (ook Caliari genoemd).

De belangrijkste berg in de Bijbel is de Horeb op het Arabisch schiereiland, waar Jahweh aan Mozes verscheen (Ex. 3,1) en hem de 'Tien geboden' gaf. Deze berg staat ook bekend als de berg Sinaï of eenvoudig 'de Berg van God.' Eeuwenlang is gediscussieerd over de precieze locatie. Christenen hebben de mening aanvaard dat de berg

Sinaï gesitueerd is in de zuidelijke punt van het Sinaï Schiereiland, omdat daar de doogste bergtop ligt.

Op de Horeb zou Mozes ook het dichtst bij God zijn. De zegel uit Israel van 1999 toont Mozes bij het brandende braambos (Gen. 3,2-6). Op de Duitse zegel van 1979 zijn twee situaties uit het Bijbelverhaal bijeen gebracht. Links

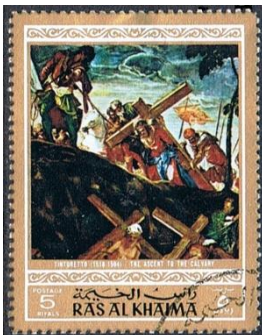
boven: Mozes ontvangt op de berg van God de 'twee stenen tafelen' (Ex. 20,1-17). Onder: in het dal beneden danst het volk om het gouden calf (Ex. 32,1-10). De zegel is uitgegeven bij gelegenheid van 450 jaar uitgave van de Katechismus van Maarten Luther.

In het Nieuwe Testament worden de gedachten over 'de berg als plek van God' doorgetrokken en verbonden met de persoon van Jezus. Als Jezus aan het volk onderwijs geeft, doet Hij het vanaf een berg: Mt. 5-7, de Bergrede. Zo kon Hij de mensen beter bereiken, maar sprak Hij ook in naam van God. Matteüs heeft ook zeker gedacht aan Mozes op de berg: Jezus is de nieuwe Mozes. Hij bracht met de Bergrede een nieuwe wet van liefde en vrede. De zegel uit Guinee Equatoriaal van 1973 toont de predikende Jezus, staande op een berg.

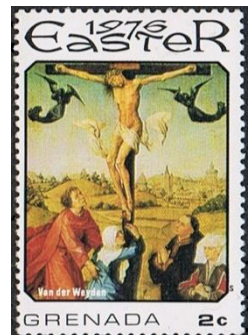

Een zeer bekende berg in het leven van Jezus is de berg Tabor. Als het voor Jezus duidelijk is geworden dat de Joodse leiders het op zijn leven gemunt hebben en de situatie rond zijn leven steeds moeilijker wordt, 'trekt Hij zich terug op een hoge berg' om te bidden en neemt een paar leerlingen mee, 'waar ze alleen waren' (Mt. 17,1). Op die berg ontving Jezus

bemoediging om door te gaan, mede door de verschijning van Mozes en Elia. De naam van de berg wordt niet genoemd, maar door de traditie is het de huidige Tabor geworden. Nogal wat bezwaren worden hier tegen geopperd. De Tabor is niet hoog: 575 meter. Bovendien was in de tijd van Jezus op deze heuvel een stad of een vesting gebouwd. Ze konden daar dus niet alléén zijn. De zegel van het Vaticaan uit 1999 toont een schilderij van de Tabor en de zegel van Bulgarije uit 1969 geeft een uitbeelding van het verhaal.

Ook Jezus' dood en zijn heengaan van onze aarde worden in de Bijbel verbonden met een berg(en) of heuvel(s). Na het avondmaal trekt hij zich met zijn leerlingen terug op de

Olijfberg. Hij wordt gekruisigd op de berg Golgotha/Calvarie; van daaruit ook stijgt Hij op ten hemel. De zegel van Ras al Khaima uit 1970 toont een schilderij van Tintoretto: Jezus draagt het kruis, op weg naar Golgotha. Er is discussie over de vraag waar deze bergen of heuvels precies liggen. Rogier van der Weijden gaat aan deze vragen voorbij. Hij laat smart en dank zien op een schilderij op de zegel van Grenada uit 1976, maar situeert het gebeuren wel boven een stad.

In de geschiedenis van het christendom speelden bergen en hoogten steeds een grote rol. Waar het christendom voet aan de grond heeft gekregen zijn van oorsprong 'heidense' heilige bergen vaak gewijd aan christelijke heiligen of engelen, vooral de aartsengel Michaël. Een duidelijk voorbeeld daarvan is Mont St. Michel voor de Franse Westkust, met de bouw van een kerk boven op de berg, afgebeeld op de Franse zegel van

1931.

De berg Athos in het noordoosten van Griekenland is wereldberoemd vanwege de kloosters die daar staan. Sommige kloosters zijn eeuwenoud, het laatste klooster is in de [zestiende eeuw](#) gesticht. Op het schiereiland wonen voornamelijk monniken, die hun leven volledig proberen te wijden aan God. De berg der stilte is voor hen de ideale plaats voor het leven in afzondering en ascese. De Griekse zegel uit 1963 is in deze zeer veelzeggend.

Henk Groenewegen ofm

Bronnen: Dr. H. Biedermann, Prisma van de symbolen: berg; Internet: A. van den Akker sj., De berg als symbool; Heeft een berg een betekenis in de bijbel of in een ander heilig boek?; Jona Lendering: Gewetensvraag over de Ark; Tabor; Nieuw licht op Golgotha; Berg Athos.